

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

COM(2013) 521 final – 2013/0247 (COD)

(2014/C 170/18)

Sprawozdawca: **Seamus BOLAND**

Parlament Europejski, w dniu 10 września 2013 r., oraz Rada Europejska, w dniu 17 września 2013 r., postanowiły, zgodnie z art. 43 ust. 2 i art. 207 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

COM(2013) 521 final – 2013/0247 (COD).

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 6 listopada 2013 r.

Na 494. sesji plenarnej w dniach 10–11 grudnia 2013 r. (posiedzenie z 10 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 142 do 2 – 2 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES z dużym zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji Europejskiej dotyczący zmiany art. 70 ust. 4 lit. c rozporządzenia (WE) nr 1698/2005 w sprawie przedłużenia okresu stosowania odstępstwa dotyczącego stosowania zwiększonych stawek współfinansowania przez państwa członkowskie zagrożone poważnymi trudnościami związanymi z ich stabilnością finansową, aby można było w pełni zrealizować programy rozwoju obszarów wiejskich.

1.2 Komitet popiera ten wniosek, o ile stosuje się on do końca obecnego okresu programowania (2007–2013) oraz do kolejnego.

1.3 EKES zaleca, by te z państw członkowskich, które w okresie realizacji programu 2013–2020 wciąż będą objęte programami stabilności finansowej, skorzystały ze wspomnianych mechanizmów współfinansowania.

1.4 Choć Komitet odnotowuje, że ogólny budżet nie zmieni się, to z zadowoleniem przyjmuje uwagę dotyczącą faktu, że jeżeli państwa członkowskie będą nadal stosować zwiększone stawki współfinansowania, zapotrzebowanie na środki na płatności w budżecie na 2014 r. może zwiększyć się o 90 mln EUR.

1.5 Zgodnie z wcześniejszymi opiniami w sprawie wsparcia dla państw członkowskich o niestabilnej sytuacji finansowej Komitet zaleca utrzymanie sprawiedliwego rozdziału środków.

2. Wyjaśnienie i kontekst

2.1 Komisja Europejska jest zobowiązana zapewnić pełne wdrożenie programu rozwoju obszarów wiejskich w ramach wspólnej polityki rolnej oraz dopilnować, by wszystkie społeczności wiejskie we wszystkich państwach członkowskich, zwłaszcza w krajach najbardziej dotkniętych przez kryzys finansowy, uzyskały z niego jak największe korzyści.

2.2 Z uwagi na kryzys finansowy i na surowe środki konsolidacji budżetowej wprowadzane przez wiele państw, można spodziewać się trudności związanych ze współfinansowaniem programów.

2.3 W niektórych przypadkach problemy te mogą zmniejszyć ogólny poziom pomocy dla beneficjentów, co postawi osoby zamieszkujące obszary wiejskie w niekorzystnej sytuacji.

2.4 W pierwszej kolejności dotkniętych zostanie siedem państw: Cypr, Grecja, Węgry, Irlandia, Łotwa, Portugalia i Rumunia, nazywane „państwami objętymi programem”. Ponadto Węgry, Rumunia i Łotwa nie są już objęte programem dostosowawczym.

2.5 Celem wniosku jest umożliwienie tym i innym państwom członkowskim pełną realizację programu rozwoju obszarów wiejskich, by nadal można było wdrażać projekty, nie tracąc przy tym wsparcia.

3. Streszczenie wniosku Komisji

3.1 Omawiany wniosek zawiera przepisy, które umożliwią wspomnianym państwom członkowskim stosowanie zwiększonych stawek współfinansowania bez zmiany całkowitej sumy przyznanych im w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich środków finansowych na lata 2007–2013. Zapewni to dodatkowe środki finansowe państwom członkowskim znajdującym się w sytuacji krytycznej oraz ułatwi im dalszą realizację programów w terenie.

3.2 Nie wpłynie to na środki na pokrycie zobowiązań, ponieważ nie proponuje się zmiany maksymalnych kwot finansowania ze środków EFRROW przewidzianych w programach operacyjnych w okresie programowania 2007–2013. Jeżeli jednak państwa członkowskie będą nadal stosować zwiększone stawki współfinansowania, zapotrzebowanie na środki na płatności w budżecie na 2014 r. może zwiększyć się o 90 mln EUR.

3.3 W świetle wniosków państw członkowskich o możliwość skorzystania z tego działania oraz biorąc pod uwagę sytuację w zakresie przedkładania płatności okresowych, Komisja przeanalizuje sytuację oraz, jeśli będzie to konieczne, zaproponuje odpowiednie działania.

3.4 EKES wypowiadał się już na ten temat w podobnych opiniach, w których omówiono trudności związane ze współfinansowaniem w państwach członkowskich objętych programami stabilności finansowej. Mowa o opiniach NAT/613 „Konsolidacja fiskalna/programy Europejskiego Funduszu Rybackiego” i ECO/352 „Zarządzanie finansowe i zasady umorzenia zobowiązań dla państw członkowskich zagrożonych poważnymi trudnościami”.

4. Uwagi ogólne

4.1 Dobrze udokumentowane jest znaczenie programu rozwoju obszarów wiejskich z punktu widzenia jego wartości dla społeczeństwa i gospodarki wszystkich państw członkowskich. Program umożliwi regionom wiejskim utrzymanie zamieszkującej je ludności, dzięki temu, że przedsiębiorstwa z tych terenów są w stanie konkurować z firmami położonymi bliżej centrum. Ze społecznego punktu widzenia program zwiększa jakość życia osób zamieszkujących bardziej odizolowane obszary wiejskie.

4.2 Obecny kryzys finansowy poważnie zaszkodził wzrostowi gospodarczemu i stabilności finansowej niektórych państw członkowskich, a także przyczynił się do powszechnego spadku wzrostu w UE.

4.3 Oczywiście jest, że państwa członkowskie objęte surową dyscypliną budżetową, narzuconą przez takie organy zewnętrzne jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Europejski Bank Centralny i inne, nie będą w stanie zagwarantować realizacji zobowiązań dotyczących współfinansowania programów rozwoju obszarów wiejskich zgodnie z zaleceniami UE.

4.4 EKES musi stwierdzić, że kryzys finansowy wywarł wpływ na współfinansowanie obecnego programu na lata 2007–2013. Będzie to miało rozległe skutki dla projektów, których realizacja dobiega końca obecnie lub zakończy się do końca 2015 r.

4.5 By rozwiązać ten problem, który mógłby negatywnie wpłynąć na niektóre obszary wiejskie, można zapewnić maksymalne wykorzystanie środków EFRROW dostępnych z tytułu art. 70 ust. 4 lit. c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 poprzez wydłużenie ich stosowania do końcowego terminu kwalifikowalności wydatków w okresie programowania 2007–2013, tj. do 31 grudnia 2015 r.

4.6 Istnieją ograniczenia czasowe dla płatności okresowych i płatności salda końcowego, oparte na okresie otrzymywania przez państwo członkowskie pomocy finansowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 407/2010, rozporządzeniem (WE) nr 332/2002 lub Porozumieniem ustanawiającym Europejski Mechanizm Stabilności. Niestety nawet po zakończeniu udzielania pomocy finansowej państwo członkowskie może nadal mieć poważne trudności z zagwarantowaniem współfinansowania z tych programów.

4.7 Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dn. 7–8 lutego 2013 r. i postanowieniami art. 22 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, stawka współfinansowania zostanie podwyższona o 10 punktów procentowych. Będzie ona miała zastosowanie w okresie programowania 2014–2020 do dnia 30 czerwca 2016 r., kiedy możliwość jej podniesienia zostanie poddana przeglądowi. Ze względu na fakt, że okresy programowania 2007–2013 i 2014–2020 częściowo się pokrywają, należy zagwarantować spójne i jednolite traktowania państw członkowskich otrzymujących pomoc finansową w obu tych okresach. W związku z tym państwa członkowskie otrzymujące pomoc finansową powinny mieć możliwość korzystania z podwyższonej stawki współfinansowania do końca okresu kwalifikowalności oraz uwzględnienia tej podwyżki we wnioskach o płatność salda końcowego nawet w przypadku, gdy pomoc finansowa nie jest już udzielana.

4.8 Możliwość podwyższenia płatności okresowych i płatności salda końcowego powyżej zwykłej stawki współfinansowania nie powinna ograniczać się do okresu otrzymywania przez państwo członkowskie pomocy finansowej zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 407/2010, rozporządzeniem (WE) nr 332/2002 lub Porozumieniem ustanawiającym Europejski Mechanizm Stabilności, ponieważ nawet po zakończeniu udzielania pomocy finansowej państwo członkowskie ma nadal poważne trudności z zagwarantowaniem współfinansowania z budżetu krajowego.

4.9 Zakłada się, że zmiana rozporządzenia 1698/2005 nie niesie ze sobą skutków finansowych. Wynika to z faktu, że nie zmieni się ogólna pula środków finansowych przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich. Pod koniec całego programu Komisja może jednak dokonać przeglądu płatności dla państw członkowskich.

Bruksela, 10 grudnia 2013 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE
